

KN TIEKĖJŲ ETIKOS KODEKSAS

TIEKĖJŲ ETIKOS KODEKSO TIKSLAS IR TAIKymo APIMTIS:

TIKSLAS

Tiekėjų etikos kodekso (toliau – Kodeksas) tikslas - apibrėžti elgesio standartus bei rekomendacijas, kuriomis turėtų vadovautis Tiekėjai, siekiant stiprinti bei skatinti bendradarbiavimą, grįstą atsakingumu, pagarba bei profesionalumu.

Šiuo Kodeksu siekiama skatinti Tiekėjus skaidriai bei laikantis etiškumo principų dalyvauti KN pirkimuose bei skirti didesnę dėmesį darniam vystymuisi, socialinei atsakomybei, aplinkos tausojimui, verslo etikai, vykdant sudarytų sutarčių įsipareigojimus.

TAIKYMO APIMTIS

Kodekso rekomendacijos taikomos ir galioja visiems Tiekėjams, kurie dalyvauja KN pirkimuose arba tiekia prekes, teikia paslaugas ir atlieka darbus pagal sudarytas sutartis. Kodekse sąvoka „Tiekėjas“ apima Tiekėjo darbuotojus bei ekspertus, konsultantus ir kitus asmenis, kurie su Tiekėjui dirba kartu jungtinės veiklos arba subtiekimu/subteikimo/subrangos pagrindu, ir yra pasitelkiami sutarčių, sudarytų su KN, įgyvendinimui.

BENDROSIOS NUOSTATOS

KN, įgyvendindama pažangius bei regionui svarbius tvarios energetikos infrastruktūros kūrimo projektus, siekia prisidėti prie klimatui neutralios regiono ekonomikos kūrimo, todėl, savo veikloje kurdama darnius ir bendradarbiavimu paremtus santykius su Tiekėjais, ypatingą dėmesį skiria aplinkosaugos bei darbuotojų sveikatos ir saugos standartams, taip pat vadovaujasi aukščiausiais verslo etikos, skaidrumo, socialinės atsakomybės ir tvarios veiklos principais taip siekdama kurti pavyzdinę organizacinę kultūrą, kuri yra paremta atsakomybe, bendradarbiavimu, skaidrumu bei pasitikėjimu.

KN tikisi, kad jos Tiekėjai dalyvaudami bendrovės pirkimuose bei vykdydami sutartinius įsipareigojimus laikysis visų atitinkamų įstatymų, reglamentų bei vadovausis šiame Kodekse nustatytais principais, kurie taps ne tik konstruktyvaus bendradarbiavimo, bet ir didesnės pažangos darnumo srityje pagrindu.

Kodeksas yra parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikoje, Europos Sąjungoje galiojančiais teisės aktais, KN patvirtintomis ir galiojančiomis procedūromis bei politikomis.

Į Kodeksą taip pat įtrauktos rekomendacijos, susijusios su žmogaus ir darbuotojo teisėmis, aplinkos apsauga ir sąžininga verslo praktika. Kodeksas remiasi Jungtinių Tautų pasauliniu susitarimu (angl. United Nations Global Compact) nustatytais principais, Paryžiaus susitarimu (angl. Paris Agreement), Tarptautinės darbo organizacijos (angl. International Labour Organization) konvencijomis, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos gairėmis, Darnaus vystymosi tikslais (angl. Sustainable Development Goals) ir Visuotine žmogaus teisių deklaracija (angl. The Universal Declaration of Human Rights).

SOCIALINĖ ATSAKOMYBĖ

KN tikisi, kad Tiekėjas ypatingą dėmesį skiria profesionalumui ir etikai darbe, profesinius santykius grindžia tolerancijos ir abipusės pagarbos principais, kartu kelia aukščiausius veiklos profesionalumo reikalavimus, gerbia žmogaus teises ir sudaro saugias bei sveikas darbo sąlygas savo darbuotojams. Tiekėjas savo veiklą vykdydys laikydamasis galiojančių teisės aktų reikalavimų ir tarptautinių susitarimų, su visais savo darbuotojais elgsis sąžiningai, pagarbiai, nepažeisdamas jų teisių, siekdamas:

1. darbuotojams suteikti lygias galimybes ir užtikrinti vienodą požiūrį profesinėje srityje, nepaisant lyties, amžiaus, šeiminių ar socialinės padėties, tautybės, rasės, orientacijos, negalios, nėštumo ar motinystės, politinių ar religinių įsitikinimų arba kitų panašių požymių, kurie nėra grindžiami su darbu susijusiais reikalavimais;
2. nenaudoti privalomojo arba priverstinio darbo;
3. gerbti kiekvieno asmens orumą, privatumą ir teises;
4. uždrausti tiesioginį ir netiesioginį, fizinį arba žodinį priekabiavimą, diskriminaciją, psichologinį smurtą ar kitą išnaudojantį elgesį darbe;
5. santykius su savo darbuotojais grįsti profesionalumu, savitarpio pagalbos principais ir aukščiausiais etikos standartais;
6. darbuotojams pateikti rašytines darbo sutartis, kuriose darbuotojams yra aiškiai ir suprantamai išdėstytos pagrindinės darbo sąlygos;
7. užtikrinti darbuotojams teisingą atlygį ir deramą darbo laiko režimą, kurie atitiktų arba viršytų teisės aktais dėl darbo valandų, minimalaus darbo užmokesčio, viršvalandžių, pakankamų pertraukų ir poilsio laiko, laikinojo nedarbingumo, atostogų ir kt., nustatytus reikalavimus;

- 8.** pripažinti darbuotojų teisę laisvai jungtis į organizacijas ar profesines sąjungas bei vesti kolektyvines derybas nesibaiminant susilaukti neigiamų atsakomųjų veiksmų;
- 9.** tiesiogiai ar netiesiogiai, neįdarbinti vaikų ir nesinaudoti vaikų, kurių amžius mažesnis nei numatyta [Tarptautinės darbo organizacijos konvencijoje Nr. 138 dėl minimalaus įdarbinimo amžiaus](#) (jaunesni nei 15 metų) bei taikomuose teisės aktuose, darbu;
- 10.** savo veikloje drausti fizinės bausmės ir priverstinį darbą, kaip tai numatyta [Tarptautinės darbo organizacijos konvencijos Nr. 29 protokole](#), įskaitant šiuolaikinę vergovę ir prekybą žmonėmis, taip pat priverstinį darbą už skolas ir kitas priverstinio darbo formas;
- 11.** užtikrinti saugias ir sveikatai tinkamas darbo sąlygas, aprūpinti savo darbuotojus reikalingomis darbo priemonėmis. Laikytis visų teisės aktuose nustatytų darbo saugos reikalavimų bei vertinti darbuotojų profesinę sveikatą ir saugą visose vykdomose veiklose. Imtis tinkamų veiksmų, siekiant užkirsti kelią profesinėms ligoms ir su darbu susijusiems nelaimingiems atsitikimams;
- 12.** suteikti lygias mokymosi ir kvalifikacijos kėlimo galimybes savo darbuotojams, nepriklausomai nuo užimamų pareigų, lyties, amžiaus, šeiminės ar socialinės padėties, tautybės, rasės, orientacijos, nėštumo ar motinystės, politinių ar religinių įsitikinimų, negalios arba kitų savybių;
- 13.** diegti priemones, užtikrinančias darbuotojams galimybę anonimiškai pateikti nusiskundimus apie darbo drausmės pažeidimus, nesaugias darbo sąlygas, diskriminaciją ir kitus pažeidimus;
- 14.** apsaugoti apie incidentus pranešusius ar liudijančius darbuotojus bei jų atstovus nuo priešiško elgesio, keršto ir kitų neigiamų pasekmių;
- 15.** imtis tinkamų atsargumo priemonių savo darbuotojų, lankytojų ir visuomenės narių, kuriems Tiekėjo veikla gali turėti įtakos, sveikatos, saugos ir gerovės atžvilgiu. Užtikrinti saugią bei higienišką darbo aplinką;

- 16.** visuomet gerbti savo darbuotojų, klientų ir kitų suinteresuotųjų šalių teisę į privatumą renkant asmens duomenis arba diegiant darbuotojų stebėjimo priemones darbo vietoje;
- 17.** saugoti ir imtis atitinkamų veiksmų, kai KN Tiekėjui perduoda asmens duomenis ir kitą informaciją apie asmenis, kad perduoti duomenys būtų apsaugoti nuo neteisėto panaudojimo, atlikti (arba būti atlikus) savo informacinių sistemų saugos atitikties ir rizikos veiksnių, galinčių turėti įtakos informacijos saugai, vertinimą;
- 18.** įgyvendinti technines ir organizacines priemones;
- 19.** tvarkyti asmens duomenis, vadovaujantis [Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento \(ES\) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB](#) nuostatomis.

APLINKOS APSAUGA

KN įsigydama prekes, paslaugas ir darbus siekia, kad būtų daroma kuo mažesnė neigiama įtaka klimato kaitai, aplinkos taršai, atliekų susidarymui, gamtos išteklių naudojimui, ekosistemų ir jų paslaugų būklei ir (ar) kitam neigiamam poveikiui aplinkai, todėl KN tikisi, jog Tiekėjas savo veiklą vykdys aplinkai atsakingu ir veiksmingu būdu. Tiekėjas raginamas nustatyti ir įgyvendinti procedūras, kuriomis būtų mažinamas bet koks neigiamas jo veiklos poveikis aplinkai ir nuolat tobulėti šioje srityje.

Tvari veikla mažesnėse įmonėse gali būti įgyvendinama itin efektyviai, bet mažiau formaliai, todėl rekomendacijos susijusios su aplinkos apsauga Tiekėjo atžvilgiu skirstomos į dvi kategorijas, vadovaujantis [Lietuvos Respublikos Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymu](#):

Rekomendacija Tiekėjui

Aplinkos apsaugos vadybos sistema

20. įsidiesti ir savo veikloje taikyti aplinkos apsaugos vadybos sistemos reikalavimus pagal Tarptautinės standartizacijos organizacijos standartą LST EN ISO 14001 arba Europos Sąjungos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemą EMAS arba kitus aplinkos apsaugos vadybos standartus, pagrįstus atitinkamais Europos arba tarptautiniais standartais, kuriuos yra patvirtinusi sertifikavimo įstaigos, atitinkančios Europos Sąjungos teisės aktus arba atitinkamus Europos ar tarptautinius sertifikavimo standartus;

21. pasitvirtinti savo veikloje ir sutarties vykdymo metu taikomas neformalias aplinkos apsaugos vadybos priemonės (pav., bet kokių kenksmingų atliekų ir pavojingų cheminių medžiagų nuotėkio, galinčio pakenkti aplinkai, prevencija, efektyvus elektros energijos ir vandens naudojimas, atliekų mažinimas ir jų surinkimas ir pan.) pagal aplinkos apsaugos lygį, kuris atitiktų EMAS arba ISO 14001, ar kito lygiavėčio standarto reikalavimus arba turėti veiksmingą aplinkos apsaugos politiką, padedančią valdyti aplinkosaugos problemas ir mažinti neigiamą poveikį aplinkai;

Kategorija

Labai maža /
maža /
vidutinė
įmonė

Didelė
įmonė

Aplinkos apsauga

22. savo veiklą vykdyti pagal visus veiklai taikomus aplinkos apsaugos reikalavimus, kurie nustatyti galiojančiuose teisės aktu;

23. imtis iniciatyvos diegti ir naudoti aplinkai nekenksmingas technologijas, medžiagas, mažinti neigiamą savo vykdomos veiklos poveikį aplinkai ir vykdyti atsakingą veiklos praktiką;

24. siekti atsakingo, aplinką tausojančio žaliavų tiekimo ar į savo pirkimo procesus įtraukti aplinkosaugos kriterijus;

25. teikti pirmenybę energijai, kuri pagaminama iš atsinaujinančių energijos šaltinių;

26. matuoti CO₂ emisiją, kontroliuoti išmetamo CO₂ kiekį, taip pat atlikti CO₂ pėdsako matavimus Tiekėjo gaminamuose produktuose (jeigu juos pats gamina);

Atliekų tvarkymas

27. savo veikloje mažinti susidarančių atliekų kiekius;

28. užtikrinti tinkamą atliekų tvarkymą, įskaitant ir gaminių pakuočių rūšiavimą ir antrinį jų perdirbimą, bendradarbiauti su įgaliotais atliekų tvarkytojais, siekiant kiek įmanoma labiau sumažinti neigiamo atliekų poveikio aplinkai riziką;

29. savo veikloje naudojamas chemines medžiagas (jeigu jos naudojamos) tvarkyti bei naikinti saugiu ir tinkamu būdu, užtikrinant, kad neigiamas poveikis aplinkai būtų kuo mažesnis;

30. KN paprašius, priimti atgal nebetinkamus eksploatuoti produktus tam, kad jie būtų tinkamai sutvarkyti, pakartotinai panaudoti arba perdirbti;

Transportavimas

31. pristatant prekes ar teikiant paslaugas, pirmenybę teikti netaršioms ir/arba mažiau aplinką teršiančioms transporto priemonėms;

Stebėsena

32. nusistatyti atsakingo verslo ir darnaus vystymosi tikslus bei priemones šiems tikslams pasiekti atitinkamos politikos, strategijos, deklaracijos ar kito įpareigojančio dokumento forma;

33. atlikti savo vykdomos veiklos neigiamo poveikio aplinkai rizikos vertinimą ir stengtis ją sumažinti;

34. atlikti savo veiklos rodiklių, susijusių su aplinką tausojančią veikla, vertinimą ir atskleidimą pagal [Europos Parlamento ir Tarybos reglamento \(ES\) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas \(ES\) 2019/2088](#) reikalavimus.

VERSLO ETIKA

KN savo veiklą vykdo sąžiningai, etiškai, laikydamasis galiojančių teisės aktų reikalavimų, todėl to paties tikisi ir iš Tiekėjo. Tiekėjui rekomenduojama:

- 35.** savo veiklą vykdyti laikantis sąžiningos konkurencijos principų;
- 36.** konkuruoti, laikantis Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo bei kitų konkurenciją reglamentuojančių teisės aktų, taikyti standartus bei procedūras, kuriais užtikrinama, kad Tiekėjo darbuotojai nedalyvautų antikonkurenciniuose veiksmuose;
- 37.** nedalyvauti jokios formos neteisėtuose pirkimų dalyvių susitarimuose ar kituose mechanizmuose, kurie pirkimuose apriboja sąžiningą konkurenciją, nesudarinėti jokios formos kartelinių susitarimų su konkurentais;
- 38.** tvarkyti apskaitą laikantis teisės aktų reikalavimų ir reguliariai teikti veiklos ataskaitas;
- 39.** įvairiomis priemonėmis mažinti priklausomybę nuo gamintojų ir Tiekėjų, kurie nėra įsteigti ar registruoti Europos Sąjungos valstybėje narėje, Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos valstybėje narėje ar Europos ekonominės erdvės arba Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos valstybėse narėse;
- 40.** laikytis Lietuvos Respublikoje įgyvendinamų tarptautinių sankcijų;
- 41.** užtikrinti vykdomos veiklos atitiktį nustatytiems nacionalinio saugumo interesų įgyvendinimo reikalavimams;
- 42.** vadovaujantis Jungtinių Tautų pasaulinio susitarimo 10 principu, kovoti prieš visas korupcijos formas (tarp jų ir papirkinėjimą bei kyšininkavimą);

- 43.** įgyvendinti korupcijos prevencijos politiką, visiškai netoleruoti nesąžiningos veiklos. Taikyti tokius standartus ir procedūras, kuriais būtų užtikrinama, kad Tiekėjo darbuotojai ir jo vardu veikiančios trečiosios šalys nesiūlytų, nežadėtų, neduotų, neimtų kyšių ir neatliktų arba nepriimtų netinkamų mokėjimų, siekiant įgyti naują verslą, išlaikyti esamą verslą arba užsitikrinti kokį nors kitą netinkamą pranašumą;
- 44.** įgyvendinti korupcijos prevencijos iniciatyvas, skirtas valdyti rizikas, susijusias su korupcija, identifikuoti korupcijos apraiškas bei įtraukti į šias iniciatyvas savo darbuotojus;
- 45.** vengti bet kokių interesų konfliktų ir nedalyvauti įstatymais draudžiamoje veikloje;
- 46.** KN darbuotojams neteikti dovanų arba nerodyti svetingumo tokiomis aplinkybėmis, kuriomis šios dovanos arba svetingumas gali turėti įtakos su Tiekėju susijusiam darbuotojo sprendimui arba, kuriomis gali atrodyti, kad šios dovanos arba svetingumas turi tokią įtaką;
- 47.** teikti dovanas ar rodyti svetingumo gestus versle, kurie atitinka galiojančius įstatymus ir reglamentus, jei jie yra susiję su teisėtais verslo tikslais;
- 48.** nei tiesiogiai, nei netiesiogiai būti susijusiam su bet kokia pinigų plovimo forma. Imtis visų tinkamų priemonių, kad užkirsti kelią ir nustatyti neteisėtus mokėjimus bei užkirsti kelią iš pinigų plovimo veiklos gautų pinigų naudojimui finansiniuose sandoriuose;
- 49.** taikyti pažangias verslo praktikas vykdant sudarytas pirkimo sutartis;
- 50.** skatinti novatorišką požiūrį ir esant galimybei investuoti į savo darbuotojų kompetencijų ugdymą, mokslinius tyrimus ir plėtros projektus, naujas technologijas ir pažangias priemones, jas atsakingai diegti.

¹ Dovana – tai bet koks piniginis ar kitoks užmokestis, atsilyginimas, atsidėkojimas, dovana ar koks nors pranašumas, siūlomas, žadamas, duodamas arba gaunamas be jokio tiesioginio ar netiesioginio atlygio.

² Svetingumas – tai visų formų socialinės paslaugos, dalykinės paslaugos, pramogos, kelionės, apgyvendinimas ar kvietimai į sporto arba kultūrinius renginius ir pan.

KODEKSO LAIKYMASIS

KN tikisi, kad Tiekėjas stebės ir užtikrins šio Kodekso rekomendacijų laikymąsi ir, prireikus, galės tai pagrįsti kaip laikomasi šio Kodekso rekomendacijų.

51. Atsižvelgiant į tai, KN pirkimo sutartyje, sudarytoje su Tiekėju, gali nustatyti, jog keletas ar visos Kodekso nuostatos yra privalomai taikomos. Tokiu atveju, Tiekėjas turi pareigą jų laikytis, o KN – tikrinti kaip Tiekėjas jų laikosi;

52. Kai pirkimo sutartyje, sudarytoje su Tiekėju, yra nustatytas privalomas Kodekso ar atskirų jo punktų laikymasis, **Tiekėjas sutinka** pranešti KN apie nustatytus arba įtariamus Kodekso reikalavimų pažeidimus. Netoleruojami jokie neigiamas pasekmes sukeliantys veiksmai prieš apie pažeidimus pranešančius darbuotojus;

53. Gavus informaciją arba kilus abejonei dėl pirkimo sutartyje nustatytų privalomų šio Kodekso nuostatų laikymosi, KN vidaus procedūrose nustatyta tvarka gali atlikti Tiekėjo patikrinimą, kurio tikslas - įvertinti, kaip šių nuostatų laikomasi. Tokio patikrinimo metu Tiekėjas geranoriškai bendradarbiauja su KN, operatyviai pateikia visą prašomą informaciją, prieš tai suderinus patikrinimo apimtį, laikotarpį bei reikalingus pateikti duomenis, paaiškinimus;

54. Tiekėjas privalo imtis visų įmanomų priemonių šalinti bet kokius savo paties ar KN atstovų patikrinimo metu nustatytus ar pastebėtus neatitikimus šio Kodekso nuostatoms, siekti juos ištaisyti per pagrįstą terminą ir apie tai informuoti KN atsakingus asmenis;

55. Jeigu Tiekėjas dėl pirkimo sutartyje nustatytų privalomų šio Kodekso nuostatų laikymosi atsisako pateikti KN patikrinimo metu prašomą informaciją, tai yra prilyginama šiurkščiam Kodekso pažeidimui;

56. Apie įtariamą ar įvykusį šio Kodekso nuostatų pažeidimą, arba susidūrus su sunkumais ištaisant užfiksuotus neatitikimus Kodekso nuostatoms, Tiekėjai skatinami sąžiningai pranešti sutartyje nuodytam KN kontaktiniam asmeniui arba KN pranešimu kanalu „Pranešk“. Pranešti galima el. pašto adresu: SpeakUp@kn.lt, SMS žinute arba skambučiu telefono numeriu: +370 686 90155.